

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Cdo/19/2025
Identifikačné číslo spisu: 1321201930
Dátum vydania rozhodnutia: 22.01.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:1321201930.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne F. F., narodenej XX. R. XXXX, M. R., P. XXX/X, zastúpenej advokátkou JUDr. Lýdiou Ráckovou, Sládkovičovo, Pionierska 551, proti žalovanému D. F., narodenému XX. L. XXXX, Q., A. XXXXX/XX, zastúpeného advokátskou kanceláriou Hudec s.r.o., Bratislava, Lazaretská 23, IČO: 36 855 260, o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, vedenom na bývalom Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 17C/17/2021, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 30. mája 2024 sp. zn. 9Co/121/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyni p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania voči žalovanému v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava III (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom pre zmeškanie žalovaného zo dňa 09. júna 2022 č. k. 17C/17/2021 - 57 rozhodol tak, že:

„I. Súd zrušuje podielové spoluvlastníctvo spoluvlastníkov k bytu nachádzajúceho sa v Q. - L.. Č.. F., na A. E.. Č.. XX, zapísané v Katastri nehnuteľností Okresného úradu Bratislava, katastrálny odbor, na LV č. XXXX, pre okres Bratislava III, obec Q., L.. Č.. F., k. ú. F., nachádzajúcej sa v bytovom dome so súpisným číslom XXXXX, na parcele registra „C“, parcelné číslo 1949/3, popis stavby A. XX, XX a XX, a to k bytu č. 7, vo vchode A. XX, na 5. p. so spoluvlastníckym podielom priestorov na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a na príslušenstve o veľkosti 8002/210523 a so spoluvlastníckym podielom na pozemku parcely registra „C“, parcelné číslo 1949/3, vo výmere 643 m², druh pozemku: zastavaná plocha a nádvorie o veľkosti 8002/210523, spoluvlastníkmi ktorého sú žalobkyňa v podiele 5/6 a žalovaný v podiele 1/6 a byt sa prikazuje do výlučného vlastníctva žalobkyne v podiele 1/1.

II. Žalobkyňa je povinná vyplatiť žalovanému náhradu spoluvlastníckeho podielu vo výške 16.667,- Eur, v lehote do 30 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Žalobkyni súd priznáva voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.“

1.1. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa sa žalobou domáhala zrušenia a

vyporiadania podielového spoluvlastníctva za náhradu. Predvolanie na pojednávanie na deň 09. 06. 2022 bolo doručené žalovanému dňa 04. 03. 2022, avšak svoju neúčast' vopred neospravedlnil. Žalobkyňa prítomná na pojednávaní navrhla súdu rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie.

1.2. Vo veci aplikoval ust. § 274 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v platnom znení (ďalej len „CSP“), na pojednávaní rozhodne súd o žalobe podľa § 137 písm. a) na návrh žalobcu rozsudkom pre zmeškanie, ktorým žalobe vyhovie, ak a) sa žalovaný nedostavil na pojednávanie vo veci, hoci bol naň riadne a včas predvolaný a po predvolaní na pojednávanie bol žalovaný poučený o následku nedostavenia sa vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie a b) žalovaný neospravedlnil svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami. Prvostupňový súd považoval zo žaloby a priložených dôkazov nárok žalobkyne za preukázaný listinnými dôkazmi v celom rozsahu, preto rozhodol tak, ako bolo uvedené v petite žaloby, a to rozsudkom pre zmeškanie žalovaného.

1.3. Podľa ust. § 275 CSP, odôvodnenie rozsudku pre zmeškanie žalovaného obsahovalo stručnú identifikáciu procesného nároku a právny dôvod vydania rozsudku pre zmeškanie.

1.4. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Súd preto priznal úspešnej žalobkyni voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu vo výške 100 %. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

2. Súd prvej inštancie uznesením zo dňa 01. marca 2023 č. k. 17C/17/2021 - 105 rozhodol tak, že návrh žalovaného zo dňa 06. 12. 2022 na zrušenie rozsudku pre zmeškanie Okresného súdu Bratislava III č. k. 17C/17/2021-57 zo dňa 09. 06. 2022 zamietol.

2.1. Z odôvodnenia uznesenia vyplýva, že okresný súd vo veci samej rozhodol na pojednávaní dňa 09. 06. 2022 podľa § 274 CSP rozsudkom pre zmeškanie žalovaného. Predvolanie na pojednávanie dňa 09. 06. 2022 bolo žalovanému doručené dňa 04. 03. 2022, pričom svoju neúčast' vopred neospravedlnil. Pri doručení žaloby bol zároveň poučený o všetkých procesných právach a povinnostiach, vrátane možnosti rozhodnúť spor rozsudkom pre zmeškanie podľa § 273 a 274 CSP s tým, že o tejto možnosti bol poučený opätovne aj pri vyššie spomínanom predvolaní na pojednávanie. Žalovaný sa napriek uvedenému na predmetné pojednávanie nedostavil a svoju neprítomnosť na tomto pojednávaní neospravedlnil včas a vážnymi okolnosťami.

2.2. Žalovaný podal dňa 07. 12. 2022 odvolanie proti rozsudku pre zmeškanie č. k. 17C/17/2021-57 zo dňa 09. 06. 2022 spolu s návrhom na jeho zrušenie a následne dňa 08. 12. 2022 osobne podal návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškania č. k. 17C/17/2021-57 zo dňa 09. 06. 2022 a opätovne nariadenie konania vo veci samej. Žalovaný v podaní zo dňa 07. 12. 2022 uviedol, že v súdnom spise neexistuje žiaden dôkaz o vyšetrovacích úkonoch potrebných na zistenie skutočného pobytu žalovaného vykonaných zo strany súdu. Civilný sporový poriadok ukladá súdu urobenie takýchto úkonov potrebných na zistenie skutočného pobytu žalovaného ako povinnosť. A až následne, ak sa súdu nepodarí žalobu doručiť na adresu zistenú takýmto postupom, zverejní súd oznámenie o podanej žalobe na úradnej tabuli súdu a na jeho webovom sídle. Súd však znemožnil žalovanému uplatňovať procesné práva priznané mu Civilným sporovým poriadkom do tej miery, že tým porušil jeho právo na spravodlivý súdny proces. Žalovaný bol zbavený možnosti uplatniť svoj vplyv na výsledku sporu a táto okolnosť mala podstatný vplyv na ďalšie konanie a rozhodnutie vo veci. Vzhľadom na to, že žalovanému nebola riadne doručená žaloba, neboli splnené ani zákonné dôvody na vydanie rozsudku pre zmeškanie v zmysle § 273 CSP. Súd doručoval v súlade s ustanovením § 116 ods. 3 CSP ďalšie písomnosti (predvolanie na pojednávanie aj rozsudok) žalovanému na adresu evidovanú v registri obyvateľov SR a ani tie neboli nikdy riadne doručené do vlastných rúk, keďže súd robí vyšetrovacie úkony iba raz. Rozsudok pre zmeškanie bol žalovanému doručený dňa 11. 07. 2022 fikciou doručenia na jeho adrese uvedenej v žalobe, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 12. 07. 2022. Žalovaný sa však o rozsudku pre zmeškanie dozvedel až dňa 23. 11. 2022, kedy ním splnomocnený právny zástupca bol nahliadnuť do spisu, o čom v súdnom spise existuje úradný záznam. Vtedy právny zástupca prevzal aj vyhotovenie rozsudku pre žalovaného. Žalovaný neprevzal žalobu a zmeškal lehotu na podanie vyjadrenia k žalobe a neprevzal si ani predvolanie na samotné pojednávanie vo veci, na ktorom bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie, ako ani samotný rozsudok, a to z ospravedlniteľného dôvodu. Týmto dôvodom je dlhodobý neplánovaný výkon práce žalovaného v rôznych mestách Slovenska, mimo Bratislavy.

Žalovaný chodí s kamarátom na brigády, podľa toho, kam ho kamarát zavolá a zdržiava sa tam po dobu niekoľkých týždňov. Domov chodí na 1-2 dni, väčšinou v dni pracovného voľna a následne cestuje opäť mimo Bratislavu. Žalovaný tieto skutočnosti nevie nijako preukázať listinnými dôkazmi, ale na brigády chodí s kamarátom p. D. P., a odmenu dostáva vyplácanú v hotovosti „na ruku“. Prikladá k návrhu písomné vyjadrenie p. D. P. Žalovaný v čase od februára 2021 do októbra 2022 si nemohol prebrať zásielky zo súdu včas, pretože bol z dôvodu brigád mimo Bratislavy. Po návrate domov v schránke bytu nenašiel oznámenie o uložení poštovej zásielky na pošte. Po jednom z jeho návratov domov boli z bytu vypratane všetky jeho osobné a hnutelné veci. Jediná osoba, ktorá mala kľúče od schránky, okrem žalovaného bola práve žalobkyňa. Zároveň bola jedinou osobou, ktorá by mohla mať na vypratani bytu záujem. Žalobkyňa mala neobmedzený prístup do bytu a do poštovej schránky, najmä v čase neprítomnosti žalovaného. Mohla teda vyberať aj poštu zo schránky. Žalovaný spolu s návrhom na zrušenie rozsudku pre zmeškanie podal aj vyjadrenie k žalobe.

2.3. Súd prvej inštancie zhrnul, že na to, aby súd mohol zrušiť rozsudok pre zmeškanie vydaný podľa § 274 CSP, musia byť splnené kumulatívne podmienky. Jednou z podmienok je podanie návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie žalovaným v lehote 15 dní odo dňa, keď sa o rozsudku pre zmeškanie dozvedel. Ďalšou z podmienok je existencia a preukázanie ospravedlniteľného dôvodu, pre ktorý sa žalovaný nemohol zúčastniť pojednávania. V prípade návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, ak žalovaný z ospravedlniteľného dôvodu zmeškal nariadené pojednávanie, sa pozornosť súdu sústreďí len na skúmanie dôvodu, pre ktorý žalovaný zmeškal nariadené pojednávanie.

2.4. Podľa okresného súdu žalovaný vo svojom návrhu na zrušenie predmetného rozsudku pre zmeškanie tvrdil, že sa o rozsudku pre zmeškanie dozvedel až po nahliadnutí do súdneho spisu právnym zástupcom žalovaného dňa 23. 11. 2022. Žalovaný však súdu neuviedol, na základe akého podnetu splnomocnil právneho zástupcu na nahliadnutie do súdneho spisu, nakoľko sám žalovaný poukazuje na skutočnosť, že sa o predmetnej žalobe, termíne pojednávania a rozsudku pre zmeškanie nezozvedel. Na základe uvedeného konania žalovaného, má súd za to, že žalovaný musel mať vedomosť o prebiehajúcom súdnom konaní skôr, ako došlo k splnomocneniu právneho zástupcu dňa 15. 11. 2022 a zisteniu, že bol vydaný rozsudok pre zmeškanie.

2.5. Súd vyhodnotil námietku žalovaného, že nevykonával vyšetrovacie úkony na zistenie jeho skutočného pobytu za nedôvodnú. Uviedol, že zisťoval uvedené skutočnosti dňa 12. 04. 2021, 22. 09. 2021, 14. 06. 2022, 18. 07. 2022. Súd nezistil, že by žalovaný mal zmenený pobyt, alebo sa nachádzal vo výkone trestu odňatia slobody. Žalovaný nebol v žiadnom pracovnom pomere, resp. nevykonával žiadnu prácu na dohodu, a nebol evidovaný v Sociálnej poisťovni. Samotný žalovaný uvádza, že sa väčšinu času zdržiaval mimo Bratislavy kvôli jeho brigádam „na ruku“. Úlohou súdu však nie je zisťovať nad rámec svojej činnosti každú zmenu presunu žalovaného v rámci Slovenskej republiky. Samotný žalovaný v návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškani uvádza adresu totožnú, ako zistil súd z Registra obyvateľov, a na ktorú bola žalovanému doručovaná žaloba, predvolanie na termín pojednávania a rozsudok pre zmeškanie. V tejto súvislosti súd poukázal na to, že žalovaný neuviedol, kde sa presne v čase termínu pojednávania nachádzal, iba stroho konštatoval, že v časovom období približne od februára 2021 do októbra 2022 bol mimo Bratislavy. Súdu však nešpecifikoval miesto svojho pobytu v čase termínu pojednávania resp. predvolania na termín pojednávania, na základe ktorého by bolo možné čas trvania mimo Bratislavy stotožniť s časom, kedy bolo predvolanie na pojednávanie doručované žalovanému (teda s časom jeho uloženia na pošte a následným uplynutím lehoty na jeho prevzatie v odbernej lehote). Po druhé nakoľko žalovaný vedel, že sa dlhodobo zdržiava mimo svojho trvalého bydliska, mal možnosť zriadiť si P.O. BOX, alebo splnomocniť niekoho na preberanie poštových zásielok, čo neurobil. Po tretie žalovaný tieto svoje tvrdenia žiadnymi dôkaznými prostriedkami ani nepreukázal.

2.6. Vzhľadom na uvedené mal okresný súd za to, že nebola splnená podmienka pre úspešné rozhodnutie o návrhu žalovaného na zrušenie predmetného rozsudku pre zmeškanie, keďže žalovaný nepreukázal existenciu ospravedlniteľného dôvodu, pre ktorý zmeškal nariadené pojednávanie a na základe uvedených skutočností považoval súd návrh žalovaného na zrušenie rozsudku pre zmeškanie Okresného súdu Bratislava III č. k. 17C/17/2021-57 zo dňa 09. 06. 2022 za nedôvodný a tento zamietol, keďže nebola preukázaná existencia ospravedlniteľného dôvodu podľa § 277 ods. 1 CSP, pre ktorý žalovaný zmeškal vyjadriť sa k žalobe.

3. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) uznesením zo 30. mája 2024 sp. zn. 9Co/121/2023

rozhodol tak, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil (prvý výrok) a žalobkyni voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal (druhý výrok).

3.1. V odôvodnení uviedol, že žalovaný podal v zákonnej 15 dňovej lehote odvolanie, ktoré neobsahovalo žiadne konkrétne odvolacie dôvody (tzv. blanketové odvolanie). Odvolací súd poukázal na to, že podľa § 373 ods. 1 CSP vo všeobecnosti platí, že ak odvolanie nemá náležitosti, treba odvolateľa vyzvať na ich doplnenie. To však neplatí, pokiaľ odvolanie neobsahuje odvolacie dôvody. Na doplnenie týchto dôvodov súd podľa jasného ustanovenia § 373 ods. 1 druhej vety CSP nevyzýva. Citovaným ustanovením bola prekonaná staršia judikatúra k § 205 a § 209 Občianskeho súdneho poriadku (rozhodnutie NS SR sp. zn. 8Cdo/108/2018 zo dňa 29. 10. 2019, nález ÚS SR sp. zn. IV. ÚV 90/2019 zo dňa 5. 11. 2019). V aktuálnom rozhodnutí veľkého senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 08. 11. 2023 sp. zn. 1VCdo/2/2023 dospel Najvyšší súd SR k záveru, že odvolacie dôvody v sporovom konaní je potrebné uviesť, prípadne doplniť v lehote na podanie odvolania. Ďalej dospel k záveru, že aj v prípade blanketového odvolania je odvolací súd povinný z úradnej moci rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať v rozsahu, či boli splnené procesné podmienky (§ 380 ods. 2 CSP).

3.2. Odvolací súd mal zo spisového materiálu za preukázané, že odvolaním napadnuté uznesenie bolo právnomu zástupcovi žalovaného doručené dňa 15. 03. 2023. Deň 16. 03. 2023 bol prvým dňom lehoty na podanie odvolania, ktorá mala uplynúť dňa 30. 03. 2023. Právny zástupca žalovaného doručil súdu odvolanie dňa 23. 07. 2023 (správne má byť 27. 03. 2023, pozn. dovolacieho súdu), teda pred uplynutím lehoty na podanie odvolania. V danom prípade nemalo odvolanie zákonom vyžadované náležitosti pre odvolanie, t. j. nebolo uvedené v akom rozsahu napáda uznesenie, z akých dôvodov sa podáva a čoho sa odvolaním domáha. Vzhľadom na to, že v predmetnom odvolaní absentovali odvolacie dôvody, považoval odvolací súd podané odvolanie za tzv. blanketové odvolanie. Právny zástupca v lehote na podanie odvolania nedoplnil odvolanie o odvolacie dôvody. Súd prvej inštancie správne postupoval, keď nevyzýval na doplnenie odvolacích dôvodov, ale vyzval len na doplnenie ostatných náležitostí odvolania. K doplneniu odvolania prišlo až podaním doručeným dňa 01. 11. 2023, t. j. po uplynutí lehoty na podanie odvolania. Keďže nebolo odvolanie doplnené o odvolacie dôvody do uplynutia lehoty na podanie odvolania, ale až v značnom časovom odstupe od podania blanketového odvolania, nemohol sa odvolací súd zaoberať dôvodmi odvolania, v takto oneskorenom odvolaní. Vzhľadom na závery vyslovené v rozhodnutí veľkého senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1VCdo/2/2023, nie je možné odmietnuť takéto odvolanie, ale je potrebné napadnuté uznesenie preskúmať z pohľadu splnenia procesných podmienok. Odvolací súd preskúmal, či v napadnutom uznesení boli splnené procesné podmienky. V danom prípade má odvolací súd za to, že pokiaľ ide o procesné podmienky na strane súdu, tak súd prvej inštancie mal právomoc a príslušnosť rozhodovať v prejednávanej veci. Pokiaľ ide o procesné podmienky na strane strany sporu, strany sporu mali procesnú subjektivitu, procesnú spôsobilosť a v danom prípade nebol daný dôvod povinného zastúpenia, hoci strany sporu mali právnych zástupcov, ktorí však disponovali platnými splnomocneniami. Vecné procesné podmienky boli taktiež splnené, súd prvej inštancie disponoval spôsobilou žalobu a zo strany žalobcu bola splnená poplatková povinnosť. Odvolací súd mal tiež za to, že v konaní neboli zistené negatívne podmienky, ktoré by bránili v konaní pokračovať, teda nebolo zistené, žeby v danej veci existovalo právoplatne skončené konanie (res iudicata) a neexistovalo ani skôr začaté totožné konanie (prekážka litispendencie).

3.3. Odvolací súd konštatoval, že v konaní bolo podané blanketové odvolanie a v odvolacom konaní nebolo možné pokračovať. Vzhľadom na to, že boli splnené procesné podmienky, odvolací súd predmetné rozhodnutie potvrdil. Odvolací súd zo všetkých vyššie uvedených dôvodov napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie, ktorým súd prvej inštancie návrh žalovaného na zrušenie rozsudku pre zmeškanie žalovaného č. k. 17C/17/2021-105 zo dňa 01. marca 2023 zamietol, ako vecne správne v zmysle § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

3.4. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní bola plne úspešná žalobkyňa, preto by jej vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Civilný sporový poriadok výslovne nerieši situáciu ak strana, ktorá na základe procesných ustanovení má nárok na náhradu trov konania, o náhradu trov zjavne neprejavila záujem, bola v konaní pasívna a podľa obsahu spisu jej v odvolacom konaní ani žiadne trovy nevznikli. Na daný prípad nie sú k dispozícii ani analogicky použiteľné ustanovenia Civilného sporového poriadku alebo iného zákona (analogia legis alebo iuris). Ak si strana náhradu trov konania neuplatní, ani jej podľa

obsahu spisu v konaní žiadne nevznikli, je v súlade s čl. 17 základných princípov Civilného sporového poriadku, zakotvujúcim procesnú ekonómiu, rozhodnúť priamo tak, že sa jej nárok na náhradu trov konania nepriznáva. (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. februára 2018 sp. zn. 7Cdo/14/2018). Vzhľadom na uvedené, keďže z obsahu vyplýva, že žalobkyni v odvolacom konaní trovy nevznikli, rozhodol odvolací súd tak, že žalobkyňa nemá voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania, a preto už o výške náhrady trov konania v zmysle § 262 ods. 2 CSP nebude potrebné rozhodnúť súdom prvej inštancie.

4. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnil poukazom na ustanovenie § 420 písm. f) CSP argumentujúc tým, že nesprávnym procesným postupom odvolacieho súdu i súdu prvej inštancie mu bolo znemožnené, aby uskutočňoval jemu patriace práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

4.1. V odôvodnení dovolania namietal, že odvolací súd:

- rovnako ako súd prvoinštančný sa vôbec nezaoberal absenciou prvej - t. j. základnej podmienky pre vydanie rozsudku pre zmeškanie, a to povahou sporu, v ktorom bolo rozhodnutie vydané. Je zrejmé, že uvedené, rovnako ako prvoinštančný súd, odvolací súd prehliadol. Ako už žalovaný uviedol, prvoinštančný aj odvolací súd v konaní prehliadli skutočnosť, že rozsudok pre zmeškanie žalovaného je možné vydať len v konaní podľa § 137 písm. a) CSP; t. j. v konaní o splnenie povinnosti. Spor o zrušenie a vyporiadanie spoluvlastníctva k bytu nie je konaním o splnenie povinnosti, ale konaním o usporiadanie práv a povinností strán vyplývajúcom z osobitného predpisu: § 142 OZ, t. j. konanie podľa § 137 písm. b) CSP;

- aproboval rozsudok pre zmeškanie žalovaného vydaný v konaní o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva v rozpore s § 274 CSP, keď prehliadol povahu sporu, v ktorom bol vydaný,

- potvrdil uznesenie prvoinštančného súdu, ktorým prvoinštančný súd prehliadnúc nespĺnenie hneď prvej z podmienok pre vydanie rozsudku pre zmeškanie žalovaného podľa § 274 CSP, sám prehliadol nespĺnenie procesných podmienok pre vydanie rozsudku pre zmeškanie žalovaného, teda preskúmanie splnenia procesných podmienok, ako to vyplýva z ust. § 380 ods. 2 CSP. Spor o zrušenie a vyporiadanie spoluvlastníctva k bytu nie je konaním o splnenie povinnosti, ale konaním o usporiadanie práv a povinností strán vyplývajúcom z osobitného predpisu: § 142 OZ, t. j. konanie podľa § 137 písm. b) CSP.

4.2. Domnieva sa, že jeho prípad je porovnateľný s vecou, ktorá bola rozhodnutá Najvyšším súdom SR sp. zn. 3ObO/53/2020 zo dňa 14. 12. 2020 (správne má byť „3Obdo/53/2020“, pozn. najvyššieho súdu), z ktorého aj logicky vychádza. Rozdielnosť s menovaným prípadom je podľa žalovaného prístup odvolacieho súdu (ale aj prvoinštančného súdu), ktorí vo veci považovali jeho procesné úkony za vykonané oneskorene, avšak bez toho, aby vykonali či pripustili vykonanie dokazovania k preukázaniu splnenia lehoty na vykonanie procesných úkonov (včasnosť odvolania proti rozsudku pre zmeškanie, včasnosť návrhu na zrušenie rozsudku) a zároveň sa odvolací súd musel vyporiadať s blanketovým odvolaním (v súvislosti s návrhom žalovaného na zrušenie rozsudku za zmeškanie), ktoré bolo zjavnou chybou jeho právneho zástupcu; t. j. chybou žalovaného.

4.3. Žalovaný navrhol, aby odvolací súd dovolanie pripustil a po prejednaní veci uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 9Co/121/2023-155 zo dňa 30. 5. 2024, rovnako ako aj rozsudok Okresného súdu Bratislava III č. k. 17C/17/2021-57 zo dňa 9. 6. 2022 a uznesenie Okresného súdu Bratislava III č. k. 17C/17/2021 - 105 zo dňa 1. 3. 2023, postupom podľa § 449 ods. 1 a 2 CSP zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie (Mestskému súdu Bratislava IV) na ďalšie konanie, ktorý znovu rozhodne vo veci a rozhodne aj o náhrade trov konania.

5. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení zo dňa 30. 10. 2024 navrhla dovolaciemu súdu, aby dovolanie žalovaného v zmysle § 448 CSP zamietol ako nedôvodné.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastník konania (žalovaný) zastúpený v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorého neprospech bolo napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

7. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

8. Dovolateľ vyvodzoval prípustnosť dovolania z § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd, ktoré sú vymenované v § 420 písm. a) až f) CSP. Najvyšší súd už v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/236/2016 (publikovanom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 19/2017) uviedol, že základným a spoločným znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je prípustné dovolanie podľa § 420 CSP, je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. V prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 420 CSP, dovolací súd prednostne skúma, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti v dovolaní tvrdenej procesnej vady v zmysle § 420 písm. a) až f) CSP pristúpi dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení. Z uvedeného je zrejmé, že ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a) až f) CSP irelevantné, či k namietanej procesnej vade došlo alebo nie.

10. Dovolateľ smeroval svoje dovolanie voči uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým súd rozhodoval o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie (§ 277 ods. 2 a 3 CSP). Dovolací súd uvádza, že ak dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 CSP, dovolací súd skúma primárne, či ide o rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, alebo rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a) až f) CSP irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo.

11. Podľa právneho názoru odvolacieho súdu uznesenie, ktorým odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu žalovaného na zrušenie kontumačného rozsudku, nie je rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci samej a ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí.

12. Rozhodnutím vo veci samej je meritórne rozhodnutie. Pojem „vec sama“ znamená predmet konania tak, ako bol vymedzený v žalobe, prípadne v ďalších dispozičných úkonoch strán. Rozhodnutie vo veci samej je také rozhodnutie, v ktorom sa súd zaoberá nárokom, ktorý strany uplatnili a kde súd hodnotí žalobou uplatnený nárok podľa hmotného práva. Rozdiel spočíva aj v procesnej forme, akou súd rozhoduje o veci samej. Podľa § 212 ods. 1 CSP súd rozhoduje vo veci samej rozsudkom. Naopak, ak súd nerozhoduje vo veci samej, rozhoduje uznesením (§ 234 ods. 1 CSP).

13. Pod pojmom „rozhodnutie, ktorým sa konanie končí“ treba rozumieť také rozhodnutie odvolacieho súdu, v dôsledku ktorého sa skončí samotné konanie o veci (vymedzenej v sporovom konaní žalobou) bez toho, aby došlo k jej vecnému prejednaniu na odvolacom súde (napr. o uznesenie odvolacieho súdu o odmietnutí odvolania proti rozsudku súdu prvej inštancie; uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bol zrušený rozsudok súdu prvej inštancie a konanie zastavené; uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie o zastavení konania alebo odmietnutí podania atď.). V danom prípade však odvolací súd rozhodoval o podanom odvolaní voči uzneseniu, ktorým súd prvej inštancie zamietol návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie žalovaného. Dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu preto v zmysle podaného výkladu nemožno považovať ani za rozhodnutie vo veci samej a ani za rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na to, že žalovaný môže za zákonom stanovených podmienok požiadať súd o zrušenie kontumačného rozsudku.

Okrem návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie (§ 277 ods. 2 CSP) môže žalovaný podať aj odvolanie (§ 356 písm. b) CSP). V praxi často dochádza k súbehu oboch opravných právnych predpisov. Každý z opravných prostriedkov však pokrýva inú právnu situáciu. Kým pri návrhu na zrušenie kontumačného rozsudku sa skúma len to, či žalovaný zmeškal pojednávanie, na ktorom došlo k vyhláseniu kontumačného rozsudku, z ospravedliteľného dôvodu, odvolanie proti kontumačnému rozsudku je možné odôvodniť výlučne absenciou niektorého z predpokladov pre vydanie kontumačného rozsudku. Už samotný rozsudok o zmeškaní je osobitným druhom súdneho rozhodnutia, ktorý predstavuje sankciu za zákonom vymedzenú formu procesnej pasivity procesnej strany v sporovom konaní. Porovnaním oboch opravných prostriedkov je zrejmé, že návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie sa netýka rozhodovania o veci samej, ale o tom, či dôvod, pre ktorý bol žalovaný procesne pasívny, je ospravedliteľný. O návrhu na zrušenie kontumačného rozsudku rozhoduje súd uznesením, buď návrhu na zrušenie kontumačného rozsudku vyhovie a nariadi nové pojednávanie (akoby k vydaniu kontumačného rozsudku na predošlom pojednávaní nedošlo), alebo návrh na zrušenie kontumačného rozsudku zamietne. Proti zamietavému uzneseniu prvostupňového súdu je prípustné odvolanie. Dovolací súd podotýka, že až spochybnenie existencie podmienok pre vydanie rozsudku pre zmeškanie (podmienky osobitne zakotvené pre vydanie tohto druhu rozsudku a tiež tzv. podmienky konania) žalovaným v odvolaní je „vec sama“, ktorú bude dovolací súd prejednávať v odvolacom konaní. Výsledkom tohto odvolacieho konania bude meritorne rozhodnutie, resp. rozhodnutie, ktorým sa konanie končí, a ktoré už podlieha prieskumu dovolacieho súdu cez optiku § 420 CSP.

14. Nakoľko žalovaná podala dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým rozhodoval o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, nemožno takéto rozhodnutie považovať za rozhodnutie vo veci samej a ani za rozhodnutie, ktorým sa konanie končí, proti ktorému by bolo prípustné dovolanie v zmysle § 420 písm. a) až f) CSP. Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd uzatvára, že proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu preto dovolanie podľa § 420 CSP nie je prípustné.

15. Z uvedených dôvodov dovolací súd v tejto časti podané dovolanie podľa § 447 písm. c) CSP odmietol bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia.

16. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 453 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP. V dovolacom konaní bola plne úspešná žalobkyňa, ktorej vznikli trovy dovolacieho konania. Dovolací súd jej preto voči žalovanému priznal ich náhradu v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia dovolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

17. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.